

Når stjernerne oplyser Skyum bjerge

Af Thomas Norskov Kristensen
Lokalhistorisk Arkiv for Thisted Kommune

En universitetshistorie med afsæt i et pressemøde

De var jaget vildt af den samlede verdenspresse. Alligevel lykkedes det stjerneparret at opholde sig i ubemærkethed i Thy i en lille uges tid omkring jul og nytår 1969-1970. Pludselig gav stjernerne sig til kende, for de ville holde pressemøde.

Mødet blev afholdt i Skyum Bjerge nærmere bestemt på New Experimental College of Nordenfjord World University, eller som lokale mere mundret havde døbt det 'Æ verdensuniversitet'. Oprindeligt skulle mødet have været afholdt på Kettrup Præstegård, men det blev flyttet på grund af, at der var alt for lidt plads til et så stort presseopbud. Det passende alternativ var 'Æ verdensuniversitets' lokaler i Skyum Bjerge.

I Thisted Amts Tidende var der d. 6. januar 1970 et fyldigt referat fra pressemødet. Lennon afviste, til stor fortrydelse for specielt pressen, at han havde i sinde at slå sig ned i Thy, og han talte kun nødigt om sin steddatter, som var den egentlige grund til, at han og Ono var i Thy. I stedet for brugte fredsaktivisten megen tid på at forelæse om vigtigheden af, at mennesker måtte finde sammen i et fordomsfrit samarbejde for at skabeforebyggende freden. - mener du ikke krig?. Til trods for at Lennon tilfældigt afholdt pressemødet i Skyum Bjerge, var hans tilstedeværelse og budskab en gave for stedet.

For at kunne forstå denne sammenhæng er det nødvendigt at vide, hvad Æ Verdensuniversitet var. Svaret på dette spørgsmål ligger gemt i Lokalhistorisk Arkivs kælder, hvor Æ Verdensuniversitets arkiv er placeret. Det kan løfte sløret for, hvad dette universitet med den smukke beliggenhed egentlig var for en størrelse, og hvad der knyttede stjerner og verdensuniversitetet sammen.

Et telt, en halmballe og en velklædt mand havde taget opstilling i Thy-lejren. Målgruppen var passende, men spørgsmålet er ikke om den forkerte bepåkledning var valgt.

Et verdensuniversitet eller Æ Verdensuniversitet

Et verdensuniversitet – også i Thy. Det er vel at slå større brød op, end man kan bage, for et verdensuniversitet hører vel til i en af verdens metropoler, hvor 'rette folk' kan tiltrækkes. Sådan tænkte mange om Aage Rosendal Nielsens projekt.

Det var ikke ET verdensuniversitet, som Rosendal havde planer om, men derimod Æ verdensuniversitet, og der var sådan cirka en verden til forskel. Æ verdensuniversitet handlede ikke om store forkromede forskningsprojekter, centralt styret af ministerierne, og hvor kun de dygtigste og mest anerkendte forskningseliter kunne forvente ansættelse. Nej, tanken var, at universitetet skulle være et sted, hvor alle verdens borgere kunne søge hen for at opnå blive oplyste og samtidig knytte bånd på tværs af forskelligheder og uoverensstemmelser. Alle var velkomne, og hver en gæst blev således de 'rette folk'.

Inspirationen til universitetet var tydeligvis hentet i N. F. S Grundtvig og Christen Kolds tanker om højskole og den folkelige oplysning. Ligeså var pædagogikken, men den var samtidig også et tidstypisk billede på 68-generationens tankegods om frihed og lighed. Den var et opgør med den sorte skoles undervisningsformer med stærkt lærerdomineret undervisning. I stedet skulle undervisningen foregå som samarbejde mellem underviser og studerende, hvor parterne på lige fod skulle diskutere sig frem til, hvordan undervisningen skulle forløbe. Dermed blev det nødvendigt at nedbryde den professionelle distance mellem underviserne og de studerende, således at gensidig tillid og respekt kunne etableres. Først herefter kunne undervisningen bygge på et fordomsfrit samarbejde mellem ligestillede personer.

Båndene mellem stjernerne og verdensuniversitetet

Fra midten af 1960'erne tog Æ verdensuniversitetet sin form på Thy. Det flyttede fra København, hvor de første par kurser var blevet afholdt, til Skyum Bjerge. Med basen etableret i Skyum Bjerge blev New Experimental College of Nordenfjord World University formelt oprettet i 1969. For det nyoprettede universitet var det noget af en gave, da Lennon og Ono tilfældigvis valgte at holde pressemøde i Skyum Bjerge. Det gav én dags massiv mediedækning med stor eksponering af universitetet. Tilmed lå Lennons fredsbudskaber i forlængelse af universitetets ånd om, at gensidig tillid og respekt var vejen til et fordomsfrit samarbejde. Rosendal var derfor oven ud lykkelig for, at stjernerne en vinterdag i januar oplyste de snebedækkede klædte Skyum Bjerge.

De første års succes

Om Lennon og Onos optræden i Skyum Bjerge var med til at trække flere studerende til Æ Verdensuniversitet, skal være usagt, men pressemødet har uden tvivl været med til at oplyse bredt om universitetet. Mange undervisere og studerende fra alle verdens hjørner besøgte således universitetet i de efterfølgende år. Universitetet havde i de første år mange studerende, og økonomien kørte fint rundt. Udbuddet af uddannelsesforløb var stigende, og flere studiecentre blev oprettet i oplandet omkring Thy. Man turde undervise i nye emner og anskue traditionelle emner fra alternative vikler. Eksempelvis blev der oprettet et studie i selvrealisation og et miljøprojekt med fokus på økologi og forureningsbekæmpelse.

Den alternative tilgang og nyhedsværdien kan forklarer universitets succes de første år. I slutningen af 1960'erne og begyndelsen af 1970 lå der i tidsånden et brud med det traditionelle. Folk søgte den alternative og gerne frie levemåde, og det var netop hvad universitetet kunne tilbyde. Endvidere bidrog den gode historie, som oprettelsen af æ verdensuniversitet med de alternative tilgange i Thy var, ganske sikkert også til, at mange besøgte stedet de første år.

Nedturen

Hverdagen ramte hurtigt Æ verdensuniversitet. Fra midten af 1970'erne og op gennem 1980'erne faldt universitets indtægter betydeligt. Både undervisere og studerende fravalgte universitetet med de alternative undervisningsforløb. Et brud med fascinationen for det alternative lå i tidsånden, hvor fokus i stigende grad blev rettet mod det individuelle og materielle. Den umiddelbare begejstring over det nye forsvandt også. I stedet for kogte frustrationerne. Friheden blev nu frustrerende, for det var alt for svært at træffe beslutninger, når der skulle tages hensyn til alles synspunkt.

Konsekvenserne var, at institutionen, som tilmed blev rekonstrueret flere gange, kørte med markante underskud. Herudover lancerede man også flere projekter herunder FN-universitetet i Vestervig og turistuddannelsen "Thyrism", som mere eller mindre løb ud i sandet og dermed belastede økonomien yderligere. Økonomien fik for alvor slagside, da man i 1986 kom ud med et underskud på næsten 300.000 kr. for en netop afholdt verdenskongres. Herfra var det kun et spørgsmål om tid før Æ

Verdensuniversitet endeligt måtte dreje nøglen. Det skete i 1991.

Undervisning på Æ' verdensuniversitet. Et billede på på den afslappede stemning rundkredspædagogikken, som herskede i undervisningen.